

ARWEINIAD ARFERION EFFEITHIOL

Ar gyfer pontio o leoliadau blynyddoedd cynnar i'r ysgol

Yn Sir Fynwy, rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl mewn bywyd. Mae dechrau ysgol yn gyfnod pontio allweddol ym mywyd cynnar plentyn ac, os gallwn gael y broses hon yn iawn, gall chwarae rhan ganolog wrth baratoi plant i lwyddo yn y dyfodol. Mae'n cymryd amser i baratoi plant, ac i fod yn barod i blant symud i ysgol newydd. Un ffordd o sicrhau dechrau llwyddiannus i bob plentyn yw rheoli'r broses bontio o leoliadau blynyddoedd cynnar i'r ysgol mewn ffordd ragweithiol.

Mae'r ddogfen hon wedi'i datblygu gyda gweithwyr proffesiynol o leoliadau blynyddoedd cynnar ac ysgolion. Mae'n cynnwys awgrymiadau ar gyfer lleoliadau ac ysgolion, er mwyn sicrhau bod y broses bontio yn rhedeg yn esmwyth a'i bod yn brofiad cadarnhaol i bawb sy'n gysylltiedig â'r broses gan gynnwys plant, rhieni a gweithwyr proffesiynol. Hoffwn ddiolch i'r gweithwyr proffesiynol hyn am eu cyfraniad at y gwaith hwn.

Gobeithiaf y bydd y wybodaeth hon yn arf defnyddiol i chi i gefnogi a datblygu pontio effeithiol rhwng lleoliadau blynyddoedd cynnar ac ysgolion cynradd lleol.

Will McLean

Prif Swyddog Plant a Phobl Ifanc
Mawrth 2024

monmouthshire
sir fynwy

ARWEINIAD ARFERION EFFEITHIOL

Y man cychwyn ar gyfer trosglwyddo bob amser yw'r plentyn unigol. Mae ymdeimlad o berthyn i gymuned yr ysgol newydd yn gwneud cyfraniad pwysig at ba mor dda y bydd plant a theuluoedd yn addasu. Dylai cyfathrebu rhwng rhieni/gofalwyr a gweithwyr proffesiynol lywio'r broses bontio.

Egwyddorion ar gyfer pontio effeithiol

Yn ôl Canllawiau Dechrau'n Deg Llywodraeth Cymru, mae trawsnewidiadau o'r ansawdd uchaf pan:

- Mae prosesau a gweithdrefnau yn gynhaliol a chynhwysol.
- Mae'r plentyn a'i deulu yn cael ei roi yng nghanol y cynllunio pontio.
- Sefydli'r perthnasoedd cadarnhaol ac mae'r holl oedolion sy'n ymwneud â'r plentyn a'r teulu yn cydweithio'n agos.
- Mae amgylcheddau'n groesawgar, yn hygyrch ac nid ydynt yn creu stigma.
- Mae dilyniant yng ngofal, datblygiad a dysg y plentyn.

Dylai pontio fod yn broses amserol, wedi'i chynllunio sy'n diwallu anghenion plant unigol ac yn adlewyrchu eu hawliau, fel y nodir yn Hawliau'r Plentyn y Cenhedloedd Unedig (CCUHP).

Beth yw pontio effeithiol?

Mae'r broses bontio yn unigryw i bob ysgol ac mae'n dibynnu i raddau helaeth ar nifer y lleoliadau bwydo sydd ganddynt ac a yw'r rhain wedi'u cydleoli ag ysgolion.

Lle mae gan ysgolion un prif leoliad bwydo sydd wedi'i leoli ar safle'r ysgol, mae llawer o gyfleoedd i wella'r broses bontio. Mae enghreifftiau o arferion effeithiol sydd eisoes yn digwydd mewn ysgolion yn Sir Fynwy yn cynnwys:

- Gwahoddir y lleoliad i ymuno â'r ysgol ar gyfer gwasanaethau arbennig trwy gydol y flwyddyn ac ar gyfer digwyddiadau megis mabolgampau.
- Cyfleoedd i leoliadau ddefnyddio ardal Ysgol Goedwig yr ysgol.
- Cyfleoedd i blant chwarae ar iard yr ysgol neu ardal allanol, naill ai ar eu pen eu hunain neu gyda'r plant Derbyn presennol.
- Cinio yn neuadd yr ysgol o leiaf unwaith yr wythnos ar gyfer ail hanner tymor yr haf.

ARWEINIAD ARFERION EFFEITHIOL

- Mae'r athro/athrawes Derbyn yn ymweld â'r lleoliad yn rheolaidd i ddarllen stori, er mwyn iddynt ddod yn oedolyn cyfarwydd i'r plant. Mae hyn hefyd yn rhoi cyfle i'r athro/athrawes ddod i adnabod y plant a'u gweld mewn amgylchedd lleoliad y maent yn gyfarwydd ac yn teimlo'n gyfforddus ynddo.
- Mae staff gosod yn mynd gyda grwpiau bach o blant sydd ar fin symud i'r ysgol ym mis Medi i dreulio amser yn y dosbarth Derbyn yn ystod tymor yr haf. Caiff y grwpiau hyn eu cylchdroi fel bod pob plentyn yn cael o leiaf ddau gyfle i gymryd rhan yn y sesiynau hyn.

Os oes gan ysgol fwy nag un lleoliad bwydo ac nad yw'r lleoliadau hyn wedi'u lleoli ar neu gerllaw safle'r ysgol, efallai na fydd yn bosibl hwyluso'r holl weithgareddau hyn. Dylai'r ysgolion hyn ystyried sut y gallant wella'r broses bontio. Er enghraifft:

- Gwahodd plant i ddiwrnod chwaraeon neu wasanaeth arbennig gyda naill ai staff y lleoliad neu eu rhieni.
- Athro/athrawes derbyn neu gynorthwyydd dysgu i ymweld â phob plentyn yn eu lleoliad blynnyddoedd cynnar.
- Pob plentyn i gael cynnig **o leiaf** un sesiwn pontio bore neu brynhawn yn y dosbarth Derbyn yn ystod tymor yr haf.

Dylai lleoliadau blynnyddoedd cynnar fod yn paratoi plant ar gyfer y cyfnod pontio hwn drwy siarad am yr ysgol, darllen straeon ac, os yn bosibl, dangos lluniau o'r ysgol iddynt. Mae angen i leoliadau sydd â phlant yn symud

ymlaen i sawl ysgol hefyd ystyried a oes unrhyw beth y gallant ei wneud i gefnogi plant drwy'r broses bontio. Un awgrym yw trefnu plant mewn grwpiau cymdeithasol ar gyfer rhai gweithgareddau yn seiliedig ar yr ysgolion y byddant yn eu mynychu. Bydd hyn yn rhoi'r cyfle iddynt feithrin perthynas â phlant a fydd yn mynd i'r un ysgol â nhw.

Cyfarfodydd pontio clwstwr

Pwrpas cyfarfodydd pontio rhwng ysgolion a lleoliadau yw rhannu gwybodaeth am blant unigol a strategaethau/dulliau gweithredu sydd wedi bod yn effeithiol. Mae hefyd yn gyfle i feithrin perthnasoedd cadarnhaol a chysylltiadau effeithiol rhwng ysgolion a lleoliadau. Er gwaethaf y manteision, gall hyn gymryd llawer o amser, yn enwedig pan fo gan ysgol leoliadau bwydo lluosog. Y syniad y tu ôl i gyfarfodydd pontio clwstwr yw hwyluso hyn mewn ffordd amser effeithiol.

Unwaith y flwyddyn, yn hanner cyntaf tymor yr haf, trefnir cyfarfod pontio ar gyfer pob ysgol gynradd a lleoliad ym mhob clwstwr. Bydd y cyfarfodydd hyn yn cael eu cynnal gan un o'r ysgolion ar ddiwedd y diwrnod ysgol. Bydd disgwyl i bob ysgol anfon cynrychiolydd, yn ddelfrydol yr athro/athrawes a fydd yn addysgu'r dosbarth Derbyn y mis Medi canlynol. Bydd lleoliadau blynnyddoedd cynnar gyda phlant sydd wedi cael lle yn un o'r ysgolion hyn hefyd yn anfon cynrychiolydd.

Bydd gan bob ysgol ddesg lle byddant yn lleoli eu hunain a bydd lleoliadau'n ymweld

ARWEINIAD ARFERION EFFEITHIOL

â phob un o'r ysgolion i drafod unrhyw blant sy'n mynychu eu lleoliad ar hyn o bryd ac sydd wedi cael lle yn yr ysgol benodol honno. Bydd y lleoliad yn rhannu Proffil Un Tudalen y plentyn ac unrhyw wybodaeth berthnasol sy'n ymwneud â'r plentyn. Gall hyn gynnwys asesiadau cychwynnol a chynnydd a wnaed tra yn eu lleoliad. Mae'n bwysig bod rhieni wedi rhoi caniatâd i'r wybodaeth hon gael ei rhannu fel bod lleoliadau'n cadw at y Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol (GDPR).

Efallai y bydd angen i rai lleoliadau fynychu mwy nag un o'r cyfarfodydd hyn os oes ganddynt blant o glystyrau gwahanol.

Cymorth i rieni/gofalwyr

Mae gan rieni/gofalwyr ran bwysig i'w chwarae yn y broses bontio. Mae'n bwysig cofio y gallai rhai rhieni fod wedi cael profiad negyddol o'r ysgol eu hunain ac rydym am wneud popeth o fewn ein gallu i'w hatal rhag trosglwyddo'r teimladau hyn i'w plant. Er mwyn lleihau pryder rhieni, dylai ysgolion sicrhau bod rhieni/gofalwyr yn cael eu hysbysu'n dda, yn teimlo y gallant ofyn unrhyw gwestiynau ac yr eir i'r afael â'u pryderon.

Dyma rai o'r gweithgareddau y gall pob ysgol eu cynnig i gefnogi rhieni/gofalwyr drwy'r broses bontio:

Cyfarfod gwybodaeth i rieni

Darparwch wybodaeth am y diwrnod ysgol, gwisg ysgol, gwisg ymarfer corff, trefniadau gollwng a chasglu'r plant ac ati. Sicrhau bod rhieni'n ymwybodol o'r trefniadau ar gyfer

dechrau'r tymor cyn gynted â phosibl e.e. diwrnod llawn neu hanner diwrnod, bob yn ail sesiwn bore a phrynhawn ac ati. Os yn bosibl, cynigiwch daith o amgylch yr ysgol i rieni

Cwrdd â'r athro/athrawes dosbarth

Cyfle i rieni/gofalwyr gwrdd â'r athro/staff a fydd yn gweithio gyda'u plant yn y Dosbarth Derbyn. Dangoswch yr amgylchedd dysgu iddynt a rhowch enghreifftiau o'r profiadau y gallai eu plentyn gymryd rhan ynddynt. Gall fod yn ddefnyddiol hefyd i drafod disgwyliadau a rhannu syniadau am weithgareddau y gall rhieni fod yn eu gwneud gartref i baratoi eu plant ar gyfer yr ysgol.

Ymweliadau cartref

Cyfle i weld y plentyn yn ei gartref ac i ddarganfod mwy am ei ddiddordebau a'i anghenion.

Diwrnod ym Mywyd y Derbyn

Gallai'r ysgol gynhyrchu llyfrau neu fideos y gellid eu rhannu â phlant i'w paratoi ar gyfer yr ysgol; gellid anfon y rhain at rieni/gofalwyr a lleoliadau blynyddoedd cynnar.

Hunanbortreadau

Os nad yw'r plentyn wedi mynychu lleoliad gofal plant, gellid gofyn i rieni lenwi Proffil Un Tudalen ar gyfer eu plentyn gyda llun neu hunanbortread gyda gwybodaeth bwysig i'w rhannu gyda'r ysgol.

Cyfarfodydd rhieni yn gynnar yn nhyrnor yr hydref

Trafod sut mae plant wedi ymgartrefu a rhoi cyfle i rieni ofyn unrhyw gwestiynau sydd ganddynt.

ARWEINIAD ARFERION EFFEITHIOL

Sesiwn arddangos

Gwahodd rhieni/gofalwyr i'r ysgol unwaith y tymor i weld beth mae eu plant wedi bod yn ei wneud.

Sesiwn arddangos

Gwahodd rhieni/gofalwyr i'r ysgol unwaith y tymor i weld beth mae eu plant wedi bod yn ei wneud.

Plant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) neu anghenion sy'n dod i'r amlwg

Os yw plentyn wedi'i nodi ag Anghenion Dysgu Ychwanegol neu anghenion sy'n dod i'r amlwg, mae'n fwyaf tebygol y bydd wedi cael cymorth Athro/Athrawes Ymgynghorol ADY y Blynyddoedd Cynnar neu Seicolegydd Addysg yn ystod ei gyfnod mewn lleoliad blynyddoedd cynnar. Mae'n bwysig bod y plant hyn yn cael cyfnod pontio gwell rhwng eu lleoliad blynyddoedd cynnar a'r ysgol.

Dylai'r canlynol fod yn eu lle o leiaf:

- Cyfarfod cynllunio mynediad ysgol gyda rhieni, cynrychiolwyr o'r ysgol a'r lleoliad, ac unrhyw weithwyr proffesiynol sy'n gweithio gyda'r plentyn. (Gall aelod o Dîm ADY y Blynyddoedd Cynnar hwyluso'r cyfarfod hwn, ond bydd unrhyw nodiadau'n cael eu cymryd a'u dosbarthu gan yr ysgol.)
- Proffil Un Tudalen gyda thargedau, sydd wedi eu hadolygu gan y lleoliad.

Efallai yr hoffech chi hefyd ystyried ffyrdd y gall y plentyn ddod yn fwy cyfarwydd â'r oedolion y bydd yn gweithio gyda nhw a'r gofodau y bydd yn eu defnyddio, megis:

- Mwy o ymweliadau gyda/heb rieni/gofalwyr, ymweliadau pan fo'r dosbarth/ysgol yn dawel.
- Lluniau o'r ystafell ddosbarth, athro/athrawes, neuadd yr ysgol ac yn y blaen y gellir eu hanfon adref gyda'r plentyn i edrych arnynt dros yr haf er mwyn paratoi ar gyfer trosglwyddo i'r ysgol.

Dogfennaeth ar gyfer pontio

Gallai rhannu gwybodaeth yn effeithiol gynnwys cyfnewid y dogfennau / gwybodaeth a ganlyn:

- Proffil Un Dudalen.
- Asesiadau Cychwynnol/Terfynol (gall y rhain fod ar ffurf llythyr at y plentyn)
- Fy nhargedau PCP ac adolygiadau, os yw'n berthnasol (plant ag ADY, anghenion sy'n dod i'r amlwg).
- Asesiadau risg.
- Cynlluniau gofal iechyd, os yn berthnasol.

ARWEINIAD ARFERION EFFEITHIOL

Enghraifft o linell amser pontio

Mae hon yn **enghraifft** o linell amser pontio ac nid yw'n derfynol mewn unrhyw ffordd. Bydd gan le blyneddau cynnar ac ysgolion cynradd Sir Fynwy eu llinellau amser, prosesau a chynlluniau eu hysgolion a lleoliadau addasu a defnyddio'r llinell amser isod.

TYMOR YR HAF (cyn i blant symud ymlaen i'r ysgol)

Dechrau Mai	Cyfarfodydd pontio clwstwr
Mai / Mehefin	Ymweliadau lleoliad gan staff yr ysgol
Mai / Mehefin	Llyfr neu fideo Diwrnod ym Mywyd Derbyn i'w anfon allan
Mehefin	Cyfarfod gwybodaeth i rieni
Mehefin	Cwrdd â'r athro/athrawes dosbarth
Mehefin / Gorffennaf	Ymweliadau cartref gan staff yr ysgol
Mehefin / Gorffennaf	Gwahoddwch y plant i Ddiwrnod Mabolgampau neu wasanaeth arbennig
Gorffennaf	Sesiynau pontio i blant

TYMOR YR HYDREF (ar ôl i blant ddechrau yn yr ysgol)

Medi / Hydref	Cyfarfodydd rhieni
Hydref	Sesiynau arddangos / sesiynau ymgysylltu â rhieni

ARWEINIAD ARFERION EFFEITHIOL

Adnoddau

Gall yr adnoddau canlynol fod yn ddefnyddiol i gefnogi'r broses bontio:

- Canllawiau Asesu ar gyfer Lleoliadau Meithrin a Ariennir nas Cynhelir.

[Trefniadau asesu ar gyfer lleoliadau meithrin a ariennir nas cynhelir \(llyw.cymru\)](#)

- Cwricwlwm ar gyfer Lleoliadau Meithrin a Ariennir nas Cynhelir.

[Cwricwlwm ar gyfer lleoliadau meithrin a ariennir nas cynhelir \(llyw.cymru\)](#)

- Chwarae, Dysgu a Gofal Plentynod Cynnar: Llwybrau Datblygiadol 0 i 3.

[Chwarae, dysgu a gofal plentynod cynnar yng Nghymru: Llwybr Datblygiadol 0 i 3 \(llyw.cymru\)](#)

- Gall ysgolion neu leoliadau addysgol ddefnyddio Canllawiau Polisi Toiledau Sir Fynwy ar gyfer Ysgolion a Lleoliadau Addysgol fel sail i lunio eu polisiâu eu hunain a ddylai wedyn gael eu cadarnhau gan Gorff Llywodraethu neu Bwyllgor yr ysgol yn flynyddol.

[Lawrlwythwch PDF yma](#)

- Modiwlau Dysgu Proffesiynol ar Hwb gan gynnwys Pontio, Arsylwi, Datblygiad Plentyn, Dysgu yn yr Awyr Agored, Chwarae a Dysgu Seiliedig ar Chwarae, Dysgu Dilys a Phwrpasol.

[Storfa - Hwb \(llyw.cymru\)](#)

Atodiad 1: Gwasanaethau Cefnogi

Mae cwrs 'Paratoi ar gyfer Ysgol' am ddim **Prosiect Acorn Sir Fynwy** yn addas ar gyfer rhieni/gofalwyr y mae eu plant yn dechrau dosbarthiadau derbyn ym mis Medi. Mae'r cwrs yn cynnwys 2 sesiwn o 1.5 awr (a gynhelir dros 2 wythnos) a gellir ei gyflwyno ar-lein neu mewn ysgolion. Cysylltwch â parenting@monmouthshire.gov.uk

Mae **Cefnogi Blynyddoedd Cynnar a Rhianta Sir Fynwy** yn gallu darparu cefnogaeth aml-asiantaeth i blant 0-7 oed fel Therapi Chwarae, Cylch Diogelwch, cefnogaeth gyda dosbarthiadau toiled a magu plant. Gellir gofyn am gefnogaeth gan ddefnyddio'r ffurflen atgyfeirio.

[Lawrlwythwch PDF yma](#)

